

SCI-CONF.COM.UA

**MODERN SCIENTIFIC RESEARCH:
ACHIEVEMENTS, INNOVATIONS
AND DEVELOPMENT PROSPECTS**

**PROCEEDINGS OF X INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
MARCH 26-28, 2022**

**BERLIN
2022**

MODERN SCIENTIFIC RESEARCH: ACHIEVEMENTS, INNOVATIONS AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Proceedings of X International Scientific and Practical Conference

Berlin, Germany

26-28 March 2022

Berlin, Germany

2022

UDC 001.1

The 10th International scientific and practical conference “Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects” (March 26-28, 2022) MDPC Publishing, Berlin, Germany. 2022. 246 p.

ISBN 978-3-954753-03-1

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference. MDPC Publishing. Berlin, Germany. 2022. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/x-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-modern-scientific-research-achievements-innovations-and-development-prospects-26-28-marta-2022-goda-berlin-germaniya-arhiv/>.

Editor

Komarytsky M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: berlin@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2022 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2022 MDPC Publishing ®

©2022 Authors of the articles

TABLE OF CONTENTS

AGRICULTURAL SCIENCES

1. *Барилко М. Г., Захаренко В. А.* 8
ПЛАСТИЧНІСТЬ І СТАБІЛЬНІСТЬ КОЛЕКЦІЙНИХ ЗРАЗКІВ
ГОРОШКУ ПОСІВНОГО (ЯРОГО) ЗА ОЗНАКАМИ НАСІННЄВОЇ
ПРОДУКТИВНОСТІ.
2. *Рзаева Ульвия Ибрагим кызы, Гасанова Мехрибан Джабир кызы* 16
ИННОВАЦИОННЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ РАЗВИТИЯ ЧАЕВОДСТВА.
3. *Холод С. М., Кузьмишина Н. В.* 23
ІНТРОДУКОВАНІ ЗРАЗКИ З ІСПАНІЇ – ЦІННИЙ ВИХІДНИЙ
МАТЕРІАЛ ДЛЯ СЕЛЕКЦІЇ ЗЕРНОБОБОВИХ КУЛЬТУР.

BIOLOGICAL SCIENCES

4. *Kuts V. O., Kuryata V. G., Pryimak V. V.* 31
INFLUENCE OF TEBUCONAZOLE ON FORMATION OF PIGMENT
APPARATUS OF HORSE BEAN SEEDLINGS UNDER PHOTO - AND
SCOTO MORPHOGENESIS.
5. *Kistaubaeva A. S., Bissenova U. M.* 38
ANTIMICROBIAL SCREENING OF FLAVONOIDS ALLOCATED
FROM DIFFERENT THERAPEUTIC PLANTS IN KAZAKHSTAN.

MEDICAL SCIENCES

6. *Kryvetska I. I., Khovanets K. R.* 40
REHABILITATION OF PATIENTS WITH MOTION PROBLEMS.
7. *Гошовська А. В., Ряшко К. С.* 42
ІНСТРУМЕНТАЛЬНІ ТА ІМУНОГІСТОХІМІЧНІ ДАНІ ОЦІНКИ
ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОФІЛАКТИКИ ПЛАЦЕНТАРНОЇ ДИСФУНКЦІЇ
У ЖІНОК ГРУП РИЗИКУ.
8. *Гошовська А. В., Плиска Т. І.* 48
АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНОГО СТАНУ ТА АКУШЕРСЬКО-
ГІНЕКОЛОГІЧНОГО АНАМНЕЗУ ПЕРЕБІГУ ВАГІТНОСТІ ТА
ГЕСТАЦІЙНИХ УСКЛАДНЕНЬ НА ФОНІ ЗАПАЛЬНИХ
ЗАХВОРЮВАНЬ ЖІНОЧИХ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ.
9. *Колотило Т. Р., Лакуста І. І.* 54
ОСОБЛИВОСТІ ШТАМУ «ДЕЛЬТА» ТА ЯК РОЗПІЗНАТИ ЙОГО.
10. *Обадех Бассам Абдель-Рахман Аль-Каралех* 57
ОСОБЛИВОСТІ ШИРИНИ ДИСТАЛЬНИХ ЕПІФІЗІВ ДОВГИХ
ТРУБЧАСТИХ КІСТОК КІНЦІВОК У ЧОЛОВІКІВ РІЗНИХ
СОМАТОТИПІВ ХВОРИХ НА ПСОРІАЗ ЛЕГКОГО ТА ТЯЖКОГО
ПЕРЕБІГУ.

PHARMACEUTICAL SCIENCES

11. *Sakhanda I., Savchuk A.* 62
THE USE OF NATURAL SOURCES OF VITAMINS IN PHARMACY.

CHEMICAL SCIENCES

12. *Аманова Ж. С., Мадыебекова Г. М.* 66
НЕОРГАНИЧЕСКАЯ ХИМИЯ. КЛАССЫ НЕОРГАНИЧЕСКИХ
ВЕЩЕСТВ.

TECHNICAL SCIENCES

13. *Prasol I., Yeroshenko O.* 73
MODEL FOR CALCULATION SPECTRAL DENSITY
ELECTROMYOGRAPHIC SIGNAL DURING
ELECTROSTIMULATION.
14. *Solovei O.* 77
PRACTICAL EXPERIMENTS FOR BINARY CLASSIFICATION
MODEL EVALUATION BY NORMALIZED MATTHEWS
CORRELATION COEFFICIENT AND F_{β} SCORE.
15. *Voskoboinick V., Redaelli A., Voskoboinyk O., Voskobiinyk A.* 82
HYDROACOUSTICS OF PULSATING FLOW INSIDE MECHANICAL
BILEAFLET MITRAL VALVE.
16. *Ланська В. Д.* 91
ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ КАРТОПЛЯНОЇ КЛІТКОВИНИ НА
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ ТА ЯКІСТЬ ХЛІБОБУЛОЧНИХ
ВИРОБІВ.
17. *Носко С. В.* 101
РАЗРАБОТКА УСТРОЙСТВА ДЛЯ ВВОДА ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО
КОМПОНЕНТА В ЭКСТРУДИРОВАННЫЙ МАТЕРИАЛ.

PHYSICAL AND MATHEMATICAL SCIENCES

18. *Грїбова В. В., Перстньова В. В., Сїкіраш Ю. Є.* 108
РОЗВ'ЯЗАННЯ ЗАДАЧ ПРО ВИГИНИ ПЛАСТИН З ЛІНІЙНИМИ
ОПОРАМИ.
19. *Уразбаева К. Т.* 112
РЕШЕНИЕ РАЗЛИЧНОГО УРОВНЯ И ВИДА ФИЗИЧЕСКИХ ЗАДАЧ
В СРЕДНЕЙ ШКОЛЕ.
20. *Уразбаева К. Т.* 120
ОСНОВЫ ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ
ОБУЧЕНИЯ ФИЗИКЕ.

ARCHITECTURE

21. *Дунаєвський Є. Ю.* 126
АРХІТЕКТУРНО-КОНСТРУКТИВНІ ОСОБЛИВОСТІ
ПРАВОСЛАВНИХ ХРАМІВ ТА КОМПЛЕКСІВ СХІДНОГО ОБРЯДУ
ЗАХІДНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ.

PEDAGOGICAL SCIENCES

22. *Feyzullayev Ramiz Abdulsamed, Badalova Natiga Khazeyin, Abdullazade Ilaha Mirzaaga* 133
THE DESIGN OF THE INTENSIVE DIDACTIC SYSTEM ON THE EDUCATION DISCIPLINE.
23. *Oryshchyn I. S.* 139
FORMATION OF ENGLISH SPEECH COMPETENCE IN LISTENING IN STUDENTS.
24. *Атаманчук П. С., Атаманчук В. П.* 146
СТАНОВЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ В УМОВАХ STEM-ІНТЕГРАЦІЙНИХ ІННОВАЦІЙ СИСТЕМИ ОСВІТИ.
25. *Грицкевич П. С.* 153
НАВЧАННЯ ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ ІЗ ЗАЛУЧЕННЯМ ВІДЕОМАТЕРІАЛУ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ.
26. *Крамар С. Б., Жаріков М. Ю., Назарова Д. І., Бондаренко З. П.* 157
ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ: ЦІЛІ, ЗАВДАННЯ, НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ.
27. *Марков Р. А.* 162
ОСОБЛИВОСТІ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЖІНОК-КУРСАНТІВ У ВНЗ МВС УКРАЇНИ.
28. *Пакулин С. Л., Перебейнос В. Б., Феклистова И. С., Пакулина А. С.* 165
ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ СКОРОСТНО-СИЛОВОЙ ПОДГОТОВКИ И ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ ВЫНОСЛИВОСТИ ДЗЮДОИСТОВ МЛАДШЕГО ШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА.
29. *Смирнова М. В., Рибій Л. А.* 172
СТРАТЕГІЇ НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.
30. *Тимчик С. Г., Бухала Б. М.* 179
ЗДОРОВИЙ ХРЕБЕТ І ПРАВИЛЬНА КРАСИВА ПОСТАВА. КОМПЛЕКС ВПРАВ.
31. *Шенітько В. І., Борута Н. В., Стецук Є. В., Якушко О. С., Левченко О. А., Данилів О. Д., Дубінін Д. С.* 186
ТЕОРЕТИКО - МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ ВИЩИХ ДЕРЖАВНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ.

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

32. *Гапоненко Л. О.* 194
ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА ВИКЛАДАННЯ ПСИХОЛОГІЇ У ЗВО В АСПЕКТІ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ЦІННОСТЕЙ.
33. *Хрущ О. В.* 200
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ.

**ТЕОРЕТИКО - МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПЕДАГОГІКИ ЗДОРОВ'Я
СТУДЕНТІВ ВИЩИХ ДЕРЖАВНИХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ**

Шепітько Володимир Іванович

Доктор медичних наук,
професор закладу вищої освіти,
завідувач кафедри гістології,
цитології та ембріології

Борута Наталія Володимирівна

Кандидат біологічних наук,
доцент закладу вищої освіти кафедри гістології,
цитології та ембріології

Стецук Євгеній Валерійович

Якушко Олена Святославівна

Кандидат медичних наук,
доцент закладу вищої освіти кафедри гістології,
цитології та ембріології

Левченко Ольга Анатоліївна

Данилів Оксана Дмитрівна

Дубінін Дмитро Сергійович

Викладач закладу вищої освіти кафедри гістології,
цитології та ембріології

Полтавського державного медичного університету

Сьогодні Вища освіта в Україні покликана сприяти забезпеченню і вирішенню соціально-економічних і екологічних проблем, які є актуальними для суспільства і вимагають активного розв'язання на теоретичному і практичному рівнях. Питання розвитку культури здоров'я студентів у вищому навчальному закладі має свої принципові особливості, пов'язані з тим, що неможливо примусити студента системно оволодіти способами і прийомами здоров'язбережувальної діяльності. Придатними можуть бути лише такі шляхи, які стимулюють студента опосередковано, активізують його як суб'єкта свого інтелектуального і професійного становлення, розвитку й саморозвитку. Тобто процес розвитку культури здоров'я студентів має бути спрямований,

насамперед, на розвиток їхніх особистісних якостей як майбутніх фахівців [1,6].

Сучасне суспільство потребує виявлення можливих умов, шляхів, механізмів соціально-виховної роботи з молоддю. Нове покоління незалежної України виросло в умовах становлення ринкової економіки. Воно суттєво відрізняється від попередніх і має свої цінності та пріоритети, з якими потрібно рахуватися.

Нереалізованість надлишку вільного часу, відсутність сформованості культури дозвілля призводить до посилення негативних процесів у молодіжному середовищі (вживання алкоголю, наркотиків, спроби суїциду, агресія). Сьогодні стоїть досить гостро у всьому світі проблема соціалізації молоді та підлітків, і викликає інтерес викладачів, вчених, соціальних працівників багатьох країн [2]. Головним завданням вищих державних навчальних закладів освіти, з погляду окресленої проблеми, є формування у студентів стійкого інтересу до здоров'язбережувальних питань, визнання їх актуальності і необхідності. Під впливом медичної освіти у студентів утверджується погляд на здоров'язбереження як важливу справу, покликану сприяти зміцненню свого здоров'я та оточуючих.

Оскільки, студентство являє собою потенціал кваліфікованих трудових ресурсів країни, основний інтелектуальний потенціал суспільства. Є активним суб'єктом соціального відтворення та рушійною силою подальших соціально-економічних змін та суспільного розвитку держави. В останні роки активізувалася увага до здорового способу життя студентів, це пов'язано зі стурбованістю суспільства з приводу стану здоров'я фахівців, що випускаються вищою школою, зростанням захворюваності в процесі професійної підготовки, наступним зниженням працездатності [9].

Для ефективного спрямування студентів, як майбутніх фахівців відповідно до окресленої мети, необхідно визначити конкретні педагогічні умови розвитку культури здоров'я студентів в освітньому середовищі вищого навчального закладу:

- здоров'язбережувальне спрямування професійної підготовки студентів;

формування в студентів системи здоров'язбережувальних знань;

- оволодіння студентами здоров'язбережувальними технологіями та вміннями розробляти індивідуальну оздоровчу програму;

- упровадження комплексної програми розвитку культури та здоров'я студентів.

Урахування всіх зазначених педагогічних умов може забезпечити ефективний і цілеспрямований процес розвитку культури здоров'я студентів в освітньому середовищі вищого навчального закладу. Можна визначити, що розвиток культури здоров'я – це процес і результат цілеспрямованого й організованого оволодіння цілісністю поняття «здоров'я», «здоровий спосіб життя», стійкими особистісними здоров'язбережувальними рисами і якостями, необхідними для успішної життєдіяльності [6].

Відповідно, мета здоров'язбережувальної підготовки в умовах освітнього середовища вищого навчального закладу – це становлення культури здоров'я особистості студентів, що виражається у готовності їх як майбутніх фахівців реалізовувати в майбутній професійній діяльності отримані знання про здоров'я і способи здоров'язбереження.

Здоров'язбережувальні освітні технології – це знайомі більшості педагогів психолого-педагогічні прийоми і методи роботи, технології, підходи до реалізації можливих проблем плюс постійне прагнення самого вчителя до самовдосконалення. Тільки в такому випадку можна говорити, що навчально-виховний процес відбувається по здоров'язбережувальним технологіям, якщо при реалізації педагогічної системи вирішується завдання збереження здоров'я учнів і педагогів.

Здоров'язбережувальні технології припускають сукупність педагогічних, психологічних і медичних впливів, спрямованих на захист і забезпечення здоров'я, формування цінного відношення до свого здоров'я [8].

Ефективність реалізації зазначених педагогічних умов можлива за умови опори на фундаментальні ідеї наукових методологічних підходів, а саме: системного, особистісно орієнтованого і діяльнісного.

Способи здоров'язбереження повинні бути системними і повинні сприяти гармонійному розвитку психофізичних здібностей молоді.

В першу чергу системність полягає у взаємопогоджених знаннях, уміннях та навичках, сформованих у молоді, які забезпечують необхідний рівень їх працездатності, моралі та духовності. Для цього необхідно знати основні положення фізіології, психології людини, соціології та інших суміжних дисциплін, які в сукупності дають змогу реалізувати необхідні технології збереження, зміцнення та формування здоров'я та сприятимуть свідомому ставленню до власного здоров'я [7].

Так, *особистісно-орієнтований підхід* до педагогічного забезпечення процесу розвитку культури здоров'я студентів передбачає їхнє навчання на засадах всебічного врахування індивідуальних потреб і можливостей. Метою цього навчання є створення умов для індивідуальної їх самореалізації, розвитку і саморозвитку особистісних якостей [3].

Особистісно - орієнтований підхід у професійній освіті вимагає створення умов для розвитку суб'єктів навчально-виховного процесу, розробку варіативного змісту навчальних програм, які спрямовані на розширення можливостей професійного самовизначення і саморозвитку особистості студента, у тому числі акцентування уваги викладачів на розвиток професійно важливих якостей особистості студента; застосування в навчально-виховному процесі сучасних освітніх технологій; забезпечення моніторингу навчальних досягнень студентів, моніторингу професійно-педагогічної діяльності викладачів фахових дисциплін.

Під час підготовки студентів особистісно орієнтоване навчання може бути ефективним за умови активізації самостійності студентів, залучення до активної пізнавальної діяльності, розробки і вдосконалення своєї культури здоров'я. Основними педагогічними методами впровадження вказаного підходу є: тренінги (формування професійно важливих якостей), навчальні ігри (відпрацювання проблемних ситуацій у ролях), евристичні (пошук ідей) тощо.

Розвиток культури здоров'я студентів у процесі професійного навчання

неможливе без використання особистісно орієнтованого підходу, який забезпечує розробку механізмів формування необхідних компонентів культури здоров'я і необхідних якостей особистості студента.

Діяльнісний підхід до педагогічного забезпечення процесу розвитку культури здоров'я студентів базується на теорії діяльнісного підходу. Згідно з діяльнісним підходом процес розвитку особистості здійснюється у тісній залежності від тієї діяльності, в яку вона включена. Тобто формування цілісної особистості неможливе без включення її в різноманітні види діяльності, шляхом проектування, планування, організації та управління процесом її діяльності [5].

Професійна підготовка – це процес навчання, що відтворює структуру діяльності. Завдання викладача полягає в тому, щоб навчити працювати чи виконувати дії та операції, за допомогою яких реалізується діяльність. Знання можна опанувати лише у процесі їхнього використання в діяльності, лише оперуючи ними. Це зумовлено тим, що засвоєння знань відбувається одночасно із опануванням способів дій. Важливими є методологічні принципи. про єдність свідомості і діяльності, зовнішньої і внутрішньої діяльності; положення про провідну діяльність як основу психічного розвитку.

Формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей і молоді, «діяльнісний підхід вимагає культивування дієвої позиції особистості з метою власного становлення й розвитку її морального і духовного самовдосконалення» [4]. Переваги діяльнісного підходу у розвитку культури здоров'я студентів полягають у тому, що: студенти засвоюють навички формування здорового способу життя; збереження і зміцнення здоров'я; зменшення психологічного навантаження; створення невимушеної атмосфери.

Отже, діяльнісний підхід передбачає визнання особистості студента як носія власного досвіду, включення студентів у здоров'язбережувальну діяльність і стимулювання їхньої активності, поетапне включення студентів у процес реальної практичної професійної діяльності.

Системний підхід до педагогічного забезпечення процесу розвитку

культури здоров'я студентів дозволяє розкрити системоутворювальні елементи, які вступають у специфічні навчально-професійні відносини згідно з цілями професійної освіти конкретного фахівця. Зазначений підхід передбачає вивчення культури здоров'я як цілісної системи, що складається із взаємопов'язаних елементів, і комплексне організаційно-методичне забезпечення процесу формування зазначеного виду культури у студентів.

Необхідність системного підходу зумовлена тим, що питання розвитку культури здоров'я студентів має бути предметом уваги не лише окремих кафедр університету чи викладачів. Ці питання мають набувати у вищій школі системного характеру і мають вирішуватися на основі комплексного використання освітньо-виховного потенціалу дисциплін здоров'я збережувальної, психолого-педагогічної та культурологічної спрямованості.

Системний підхід застосовують для розроблення складних комплексних довгострокових програм із розв'язання найважливіших освітньо-виховних проблем, оскільки вибір у процесі прийняття рішень треба робити в умовах невизначеності. Навчальний процес із погляду системності [1] і вважає, що навчальний процес можна розглядати двояко: як систему, у якій функціонує процес; як склад самого процесу. У складі системи навчання вчений виділяє такі основні елементи, як: викладачі та інші суб'єкти навчання й виховання; студенти; умови навчання.

Перевага системного підходу над іншими полягає у тому, що процес розвитку культури здоров'я студентів розглядається не вузько профільно, а як комплексна програма, яка покликана інтегрувати навколо проблеми здоров'я і її вирішення. Найважливіші чинники впливу у вищій школі, а саме: навчальні заняття, науково-дослідну роботу студентів, набуття практичного досвіду, участь у гуртковій і клубній роботі.

За таких обставин суттєво розширюються масштаби здійснення навчально-виховного впливу у вищій школі. У Концепції формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у молоді «системність полягає у взаємопогоджених знаннях, уміннях і навичках, сформованих у молоді, що

забезпечують необхідний рівень їхньої працездатності, моральності та духовності. Для цього потрібні знання основних положень фізіології, психології людини, соціології, інших суміжних дисциплін, що в сукупності дозволять реалізувати необхідні технології, які зберігають, зміцнюють здоров'я, формують свідоме ставлення до власного здоров'я і виявляються у відповідних позитивних діях і вчинках» [4].

Застосування системного підходу передбачає взаємодію суб'єктів навчального процесу у різних видах діяльності: навчальній, позааудиторній, самостійній, практичній з метою розвитку культури здоров'я студентів.

Таким чином, підсумовуючи та спираючись на фундаментальні ідеї особистісно орієнтованого, діяльнісного і системного наукових підходів і на визначені педагогічні умови, можна забезпечити достатньо високу ефективність процесу розвитку культури та здоров'я студентів. Використовуючи під час навчально-виховного процесу здоров'язбережувальних методик, матимемо поруч здорову і щасливу молодь, гармонійно розвинену, працездатну, спроможну здолати будь-які труднощі

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Бабанский Ю. К. Проблемы повышения эффективности педагогических исследований. – М.: Педагогика, 1982. – 286 с.
2. Борута Н. В. Пропаганда та профілактика здорового способу життя молоді України / Н. В. Борута, В. І. Шепітько, О. Д. Лисаченко [та ін.]// Perspectives of world science and education «Abstracts of International Scientific and practical conference». – Osaka, Japan, 2019. – С. 73–77.
3. Еникеев М.И. Энциклопедия. Общая и социальная психология. – М.: Изд. ПРИОР, 2002. – 560 с.
4. Концепція формування позитивної мотивації на здоровий спосіб життя у дітей та молоді // Директор школи. – 2004. – № 40. – С. 23–29.
5. Общая психология / под ред. В. В. Богословского, А. Г. Ковалева, А.А.Степанова. – М.: Просвещение, 1981. – 383 с.

6. Оржеховська В.М. Теоретико-методологічні засади формування здорового способу життя дітей і молоді // Валеологія: сучасний стан, напрямки та перспективи розвитку: матеріали IV Міжн. наук.-практ. конф. (2–4 квітня 2004 р.). – Х.: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2004. – Т. III. – С. 138–143.

7. Шепітько В. І. Мотивація молоді до здорового способу життя в сучасних умовах / В. І. Шепітько, Н. В. Борута Н. В., Є. В. Стецук // IV Міжнародна науково-практична конференція «Integration of scientific bases into practice». – Stockholm, Sweden, 2020. – С. 335-337.

8. Шепітько В.І. Впровадження здоров'язбережувальних педагогічних технологій у вищих навчальних закладах / В.І. Шепітько, Н. В. Борута Н. В., Є.В. Стецук [та ін.] // IX Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання сучасної науки, суспільства та освіти». – Харків, 2022. – С.

9. Шепітько В. І. Здоров'я студентської молоді – один із важливих параметрів здоров'я нації / В. І. Шепітько, Н. В. Борута Н. В., Є. В. Стецук [та ін.] // XI Міжнародна науково-практична конференція «Проблеми науки і практики, завдання та шляхи їх вирішення». – Польща, 2022. – С.287-292.